

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning,
Enheten för digital infrastruktur och
säkerhet

Datum

2026-10-02

Diarienummer

Ä 2026-1783

Remissvar - Europeiska kommissionens förslag till förordning om utveckling av moln och AI KOM(2026)502, Ert dnr. Fi 2026-07-10

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och en hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Myndigheten gör detta genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, förbättrad omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet.

Tillväxtverket är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för industri, byggande och handel. Verksamheten bedrivs inom tre politikområden – regional utvecklingspolitik, landsbygds politik och näringspolitik – som är ömsesidigt förstärkande.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Det näringspolitiska perspektivet bör beaktas i genomförandet och förhandlingen av förordningen. Vidare bör också samordning ske med närliggande förordningar, t.ex. Chips Act 2.0. För en bättre samordning på området behövs ett sammanhängande system för tvärspektoriell nationell eller regional planering där bland annat AI-infrastruktur kan hanteras tillsammans med exempelvis utveckling av elnätscapacitet.
- Tillväxtverket välkomnar de förbättrade möjligheter som föreslås ske för små- och medelstora företag att, bland annat, delta i upphandlingar. Vissa saker

innebär dock mer administration för särskilt upphandlande organisationer som riskerar spilla över på företag. Detta bör i största möjliga mån minimeras.

- Vi välkomnar också möjlighet att väga in aspekter som har med europeiskt mervärde där EU:s digitala värdekedjor och teknikutveckling inklusive försörjningstryggheten kan stärkas. Noteras bör dock att viktiga avvägningar kan krävas mellan ekonomisk säkerhet och kostnadseffektivitet.
- Mer datacenterkapacitet i EU kan bidra till digital suveränitet givet att det är europeiska etableringar, men avseende viktiga parametrar som arbetstillfällen, produktivitet och tillväxt behöver mer datacenter ställas emot alternativ användning av begränsad el- och vattenkapacitet.

Generella kommentarer

Från ett svenskt perspektiv i genomförande bör det finnas fokus på näringslivet inklusive små- och medelstora företag samt ett regionalt perspektiv. Mot den bakgrunden är det viktigt att genomförandet integrerar olika perspektiv från olika aktörer och där bör Tillväxtverket också ha en roll i syfte att bidra med det näringspolitiska perspektivet. Vidare ingår CADA i Tech Sovereignty Package där även Chips Act 2.0 ingår, vilken Tillväxtverket är behörig myndighet för. Utöver det bör även förhandlingsarbetet ske synkroniserat med närliggande förordningar så att dessa kompletterar varandra på ett bra sätt och dessutom bidrar till tydlighet och förenkling för företag. Mer specifikt ska det på vissa områden utses en eller flera informationspunkter eller kontaktpunkter (t.ex. Artikel 12). Här vill Tillväxtverket framföra att det är viktigt att detta görs i tid så utsedd organisation får möjlighet att förbereda sig samt att det vore fördelaktigt om detta och andra närliggande uppdrag i andra rättsakter kan samordnas på ett sätt som bidrar till administrativ effektivitet och förenkling för både företagen och det offentliga.

Tillväxtverket vill uppmärksamma att, utifrån målsättningarna om att påskynda etablering av datacenter och accelerera förutsättningarna för att etablera datacenter, så är Sverige i princip det enda EU-land som saknar ett sammanhängande system för tvärsektoriell nationell eller regional planering. Det gör att vi har begränsningar i arbetssätt och former för att, proaktivt och förutsättningsskapande ur ett helhetsperspektiv, jobba med denna typ av etableringar och hantering av prioriteringar på nationell och regional nivå till stöd för kommunala planprocesser och tillståndprocesser.

Regeringens utredning om en utvecklad nationell fysisk planering av mark- och vattentillgångar är ett viktigt tillfälle att bygga ett mer sammanhållet planeringssystem. Tillväxtverket föreslår ett tilläggsdirektiv till pågående utredning ([En utvecklad nationell fysisk planering av mark- och vattentillgångar - Regeringen.se](#)) som möjliggör en utveckling av en tvärsektoriell förutsättningsskapande nationell planering utöver befintligt system för riksintresseanspråk.

För adoption av AI finns flera flaskhalsar där många hänger samman med varandra. Kompetensbehov på relevanta områden är centralt, men kapitalbehovet är också stort för den här typen av investeringar givet att marknaden idag domineras av molnjättar som inte är europeiska. Genomförandet av EU:s spar- och investeringsunion en viktig pusselbit för att mobilisera europeiskt sparande till strategiska investeringar, stärka tillgången till riskkapital och långsiktig finansiering till viktiga europeiska projekt.

SMF-perspektivet

AI är viktigt för svenska små- och medelstora företag, vilket också förenkling är. I Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet* uppger 31 procent av små- och medelstora företag att det är en viktig tillväxtåtgärd att arbeta med AI. Bland företagen inom *Information och kommunikation* och *Juridik, ekonomi och vetenskap* är det 65 respektive 57 procent som menar att AI är mycket viktigt.

Tillväxtverket välkomnar ambitionen att öka SMF:s deltagande i innovationsupphandling. Det är positivt att artikel 33 ämnar förbättra möjligheten för SMF:s att delta i upphandlingar. Att det totalt sett ska vara 25% SMF i upphandlingar är en intressant målsättning, men kan vara svår att följa givet att det är ett aggregerat mått mellan många upphandlande organisationer. Vidare bör rapportering baseras på befintliga uppgifter som automatiskt kan samlas in i syfte att i största möjliga mån begränsa den administrativa bördan för både upphandlande organisationer och företag.

Europeiskt mervärde

Tillväxtverket välkomnar att upphandlande myndigheter ska kunna väga in aspekter som har med europeiskt mervärde att göra där exempelvis EU:s digitala värdekedjor och teknikutveckling kan stärkas, vilket också stärker försörjningstryggheten. I sammanhanget blir det dock viktigt att kriterier är tydliga och även möjlighet att göra en avvägning mellan ekonomisk säkerhet och kostnadseffektivitet i de enskilda fallen. Samtidigt är det viktigt att kraven inte ska bli för komplexa som indirekt skulle kunna utestänga små- och medelstora företag. I sammanhanget är det positivt att upphandlande myndigheter ska främja marknadsdiallog, matchmaking mellan offentliga köpare och innovativa SMF.

Avslutningsvis är det på detta område också viktigt att fortsättningen av förhandlingarna synkas väl med andra förordningar där europeisk preferens ingår, t.ex. Industrial Accelerator Act (IAA) och Chips Act 2.0.

Potentiell undanträngning

Tillväxtverket ser värdet med mer kapacitet i datacenter i allmänhet och i förhållande till suveränitet i datahantering i synnerhet. Det sker dock en snabb ökning av datacenteretableringar i Sverige och dessa illustrerar en växande utmaning i dagens helt decentraliserade planeringssystem mot bakgrund av att de tar relativt lite mark i anspråk samtidigt som energibehoven är stora. Energitillgången är begränsad och i områden med tillgång till, internationellt sett, billig och förnybar el behöver etablering av datacenter ställas emot alternativa etableringar och grön omställning av befintlig industri. Frågan som sådan blir större eftersom en enskild etablering kan få konsekvenser långt utanför den kommun där den faktiska etableringen sker.

Tre fokusområden finns i förordningen inklusive 1) forskning, utveckling och innovation; 2) kapacitet, och 3) autonomi. I fallet för datacenter ger det många jobb i etableringsfasen när allt byggs upp men därefter är potentiella arbetstillfällen vara begränsade och de potentiella överspillningseffekterna som skulle kunna finnas i ett teknikkuster förväntas vara små. Mot denna bakgrund blir det viktigt, som beskrevs i de generella kommentarerna, att ett nationellt helhetsperspektiv finns. Vidare är det inte per automatik att Sverige har kontroll över ett datacenters beräkningskapacitet bara för att det geografiskt är placerat i Sverige eftersom det kan vara kontrollerat av ett internationellt företag och det är i många fall där mycket av kapitalet finns.

Sammantaget bör Sverige vid etableringar bedöma de långsiktiga effekterna på konkurrenskraft, tillväxt, digital suveränitet och påverkan på andra företag av olika storlek vid etableringar på nationell nivå. Kärnfrågan blir huruvida det samhällsekonomiska värdet är högre med ett datacenter jämfört med annan användning av el.

Beslut i detta ärende har fattats av Tim Brooks. Handläggningen har gjorts av Tora Philp, Isaac Karlsson, Johanna Stenberg och Pontus Mattsson. Den sistnämnde har varit föredragande.

Tim Brooks

Pontus Mattsson